

Sygn. akt VI Ka 381/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Barbara Żukowska (spr.)

Sędziowie SO Klara Łukaszewska SO Andrzej Tekieli

Protokolant Jolanta Kopec

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze Zbigniewa Jaworskiego

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2013r.

sprawy **P. R.**

oskarżonego z art. 280 § 1 kk, art. 275 § 1 kk, art. 278 § 1 i 5 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 2 kk i inne

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bolesławcu

z dnia 10 kwietnia 2013 r. sygn. akt II K 120/13

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonego P. R. w punkcie I jego części dyspozytywnej w ten sposób, że przyjmuje, iż oskarżony przypisanego mu czynu dopuścił się będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 23 stycznia 2009 r., sygn. akt II K 263/08, za czyn z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, objętą karą łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 13 stycznia 2012 r. do 13 listopada 2012 r., i czyn ten kwalifikuje z art. 280 § 1 k.k., art. 275 § 1 k.k., art. 278 § 1 i 5 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., zaś za podstawę wymiaru kary przyjmuje przepisy art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k.,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. Ł. J. kwotę 516,60 zł w tym 96,60 zł podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

IV. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 381/13

UZASADNIENIE

P. R. został oskarżony o to, że:

1. w nocy z 26 na 27 grudnia 2012r. przy ul. (...)w B., używając przemocy wobec M. S. polegającej na popchnięciu go i przewróceniu na ziemię, kilkukrotnym uderzaniu drewnianym kijem po głowie i przyciskaniu kolanami do klatki piersiowej, czym spowodował obrażenia ciała w postaci stłuczenia głowy z raną tłuczoną i otarciem naskórka okolicy

ciemieniowej lewej, obrzęku kciuka prawego bez ograniczenia ruchomości otarcia naskórka kolana prawego, które skutkowały naruszeniem czynności narządów jego ciała na okres poniżej 7 dni i czym doprowadził go do stanu bezbronności, następnie po przeszukaniu jego odzieży dokonał zaboru w celu przywłaszczenia aparatu fotograficznego P. (...)wraz z etui i kartą pamięci o łącznej wartości 185zł, telefonu komórkowego marki N. (...)o wartości 185zł, pieniędzy w kwocie 45zł, latarkę diodową o wartości 10zł, reklamówkę z zawartością maszynki do robienia papierosów, gilzy i tytoniu o wartości 12zł, dowód osobisty, kartę bankomatową (...) Bank, portfel, okulary korekcyjne o wartości 12zł, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokami Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 15 lutego 2007r. sygn. akt II K 176/06 za czyny z art. 278§1 k.k. i art. 279§1 k.k. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i z dnia 22 lutego 2007r. sygn. akt II K 362/06 za czyny z art. 197§2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełnione z użyciem przemocy oraz z art. 280§1 k.k. na karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, objętych następnie wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 22 maja 2007r. sygn. akt II K 124/07 wymierzającym karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 4 września 2008r. do 13 stycznia 2012r., a następnie przed upływem pięciu lat od odbycia tej kary wyrokiem Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 23 stycznia 2009r. sygn. akt II K 263/08 za czyn z art. 158§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. w zw. z art. 31§2 k.k. i inny na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, objętą karą łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 13 stycznia 2012r. do dnia 13 listopada 2012 r.

tj. o czyn z art. 280§1 k.k., art. 275§1 k.k., art. 278§1 i 5 k.k. i art. 157§2 k.k. w zw. z art. 11 §2 k.k. w zw. z art. 64§2 k.k.

2. w dniu 5 grudnia 2012r. przy ul. (...)w B., działając z góry powziętym zamiarem po uprzednim dwukrotnym uderzeniu młotkiem w szybę drzwi wejściowych oraz uderzeniu w szybę witryny sklepowej sklepu (...)przy ul. (...)usiłował dokonać kradzieży z włamaniem do sklepu i zabrać z jego wnętrza celem przywłaszczenia nieokreślone rzeczy jednakże zamierzonego celu nie osiągnął ze względu na niepokonanie przeszkody w postaci drzwi i okna, działając na szkodę K. M.i S. G., następnie po uprzednim wybiciu za pomocą młotka szyby w drzwiach wejściowych do sklepu z wyrobami tytoniowymi przy ul. (...), dostał się do jego wnętrza, skąd usiłował dokonać kradzieży 5 paczek tytoniu marki F.po 100 gram o łącznej wartości 190zł, 5 paczek tytoniu marki 66 po 100 gram o łącznej wartości 232,50zł, opakowanie tytoniu marki S. (...)gram o wartości 62zł, opakowania tytoniu marki G. (...)gram o wartości 37zł, opakowania tytoniu marki Y. (...)gram o wartości 42zł, 10 paczek tytoniu marki 66 po 20 gram o łącznej wartości 96zł, 8 paczek tytoniu marki C.po 80 gram o łącznej wartości 304zł, 40 opakowań papierosów marki L. o łącznej wartości 464zł, 2 papierosnice o łącznej wartości 24 zł, nabijarkę do tytoniu o wartości 17zł, 10 opakowań bibulek do papierosów o łącznej wartości 10zł, dwie papierosnice o łącznej wartości 28zł, 1 paczkę papierosów marki R. (...)o wartości 11,90 zł, jednakże zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na zatrzymanie przez funkcjonariuszy policji, działając na szkodę J. S., przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokami Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 15 lutego 2007r. sygn. akt II K 176/06 za czyny z art. 278§1 k.k. i art. 279§1 k.k. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i z dnia 22 lutego 2007r. sygn. akt II K 362/06 za czyny z art. 197§2 k.k. w zw. z art. 91 §1 k.k. popełnione z użyciem przemocy oraz z art. 280§1 k.k. na karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, objętych następnie wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 22 maja 2007r. sygn. akt II K 124/07 wymierzającym karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 4 września 2008r. do 13 stycznia 2012r., a następnie przed upływem pięciu lat od odbycia kary wyrokiem Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 23 stycznia 2009r. sygn. akt II K 263/08 za czyn z art. 158§ 1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. w zw. z art. 31 §2 k.k. i inny na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, objętą karą łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 13 stycznia 2012 r. do dnia 13 listopada 2012r.;

tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279§1 k.k. w zw. z art. 64§2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Rejonowy w Bolesławcu wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2013 r. w sprawie II K 120/13:

I. uznał oskarżonego P. R. za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu opisanego w pkt. I części wstępnej wyroku, przy czym z opisu czynu wyeliminował stwierdzenie „i czym doprowadził go do stanu bezbronności”, jak i zmodyfikował jego opis w ten sposób, iż przyjął, że obrażenia ciała, których doznał pokrzywdzony M. S. skutkowały naruszeniem czynności narządów jego ciała na czas trwający nie dłużej niż 7 dni, tj. przestępstwa z art. 280§1 k.k., art.

275§1 k.k., art. 278§1 i 5 k.k. i art. 157§2 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. w zw. z art. 64§2 k.k. i za to na podstawie art. 280§1 k.k. w zw. z art. 11 §3 k.k. w zw. z art. 64§2 k.k. skazał go na karę 2 (dwóch) lat i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzuczonego mu czynu opisanego w pkt. 2 części wstępnej wyroku, przy czym przyjął, iż czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazany m.in. wyrokiem Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 20 czerwca 2006r. w sprawie sygn. akt IIK 115/06 za przestępstwo z art. 279§1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności, którą odbył w okresach od 5 kwietnia 2006r. do 20 czerwca 2006r. oraz od 19 listopada 2007r. do 4 września 2008r. tj. przestępstwa z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 279§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 14§1 k.k. w zw. z art. 279§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86§1 k.k. połączył wymierzone oskarżonemu kary pozbawienia wolności za czyny opisane w pkt. I i II części dyspozytywnej wyroku i skazał go na karę łączną 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

IV. w zakresie czynu opisanego w pkt. I części dyspozytywnej wyroku, na podstawie art. 44§2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci przepadku na rzecz Skarbu Państwa pałki drewnianej opisanej w wykazie dowodów rzeczowych Komendy Powiatowej Policji w B. nr I/47/13 pod pozycją II - 18;

V. w zakresie czynu opisanego w pkt. I części dyspozytywnej wyroku, na podstawie art. 45 § 1 k.k., orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci przepadku na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa w postaci 6 (sześciu) puszek piwa marki K. (...) opisanych w wykazie dowodów rzeczowych Komendy Powiatowej Policji w B. nr 1/47/13 pod pozycją II - 17;

VI. w zakresie czynu opisanego w pkt. I części dyspozytywnej wyroku, na podstawie art. 46§1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środki karne w postaci obowiązku naprawienia szkody zobowiązując go do zapłaty na rzecz pokrzywdzonego M. S. kwoty 27zł (dwudziestu siedmiu złotych) oraz w postaci zadośćuczynienia za doznaną przez pokrzywdzonego krzywdę zobowiązując oskarżonego do zapłaty na rzecz tego pokrzywdzonego kwoty 1500 zł pięciuset złotych);

VII. w zakresie czynu opisanego w pkt. II części dyspozytywnej wyroku, na podstawie art. 44§ 2 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci przepadku na rzecz Skarbu Państwa uszkodzonego młotka ciesielskiego opisanego w wykazie dowodów rzeczowych Komendy Powiatowej Policji w B. nr 1/47/13 pod pozycją II - 28;

VIII. w zakresie czynu opisanego w pkt. II części dyspozytywnej wyroku, na podstawie art. 46§ 1 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody zobowiązując go do zapłaty na rzecz pokrzywdzonej (...)Sp. Jawnej w J.kwoty 2.180zł zł;

IX. na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 5 grudnia 2012r. do dnia 6 grudnia 2012r. oraz od dnia 27 grudnia 2012r. do dnia 10 kwietnia 2013r., przy czym przyjął, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi pozbawienia wolności;

X. na podstawie art. 624§1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów procesu.

Powyższy wyrok zaskarżył oskarżony, wskazując w osobiście złożonej apelacji, że nie zgadza się z wymierzoną mu karą, gdyż w jego ocenie jest ona zbyt surowa. Jednocześnie zarzucił, że wyrok został wydany z naruszeniem jego prawa do obrony, ponieważ oskarżony nie posiadał obrońcy i nie był w stanie się bronić „ze względów psychicznych”. Oskarżony wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja oskarżonego nie zasługuje na uwzględnienie. Korekty wymagał jedynie opis i kwalifikacja prawna czynu przypisanego oskarżonemu w punkcie I zaskarżonego wyroku ze względu na niewłaściwe ujęcie przesłanek koniecznych dla zaistnienia recydywy specjalnej wielokrotnej, działanie w warunkach której przypisano oskarżonemu.

Sąd Okręgowy podkreśla, że wniesiona na korzyść oskarżonego apelacja zwrócona została przeciwko całości wyroku, tj. zarówno w zakresie orzeczenia o winie, jak i orzeczenia o karze. Podniesione w środku odwoławczym zarzuty nie kwestionują jednakże ustaleń Sądu co do zachodzących w sprawie okoliczności faktycznych, skarżący nie zakwestionował okoliczności związanych z oceną zgromadzonych dowodów. Sformułowany w apelacji zarzut dotyczy naruszenia prawa oskarżonego do obrony i on też wyznacza granice wniesionego środka odwoławczego w zakresie rozstrzygnięcia o winie.

Zważywszy zatem na kierunek i granice zaskarżenia Sąd Okręgowy stwierdza, że Sąd I instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie, dokonując – za zastrzeżeniem uczynionym na wstępie niniejszych rozważań – właściwych ustaleń co do sprawstwa i winy oskarżonego P. R. co do obu przypisanych mu czynów. Sąd Rejonowy przeprowadził wyczerpująco i w pełni postępowanie dowodowe, zaś dokonana ocena dowodów została dokonana swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, co czyni ją w pełni zgodną z regułami wyrażonymi w art. 7 i 410 k.p.k. Obszerne wyjaśnienie procesu dojścia do prawdy materialnej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku czyni zbędnym powtarzanie szczegółowych rozważań w tym zakresie. Ocena dokonana przez Sąd Rejonowy nie nasuwa żadnych zastrzeżeń Sądu Odwoławczego. W toku przewodu sądowego Sąd Rejonowy w szerokim zakresie wykorzystał możliwości dowodowe w celu weryfikacji zarzutu aktu oskarżenia i przed wydaniem wyroku poprawnej analizie logicznej całokształt przeprowadzonych w toku rozprawy głównych dowodów, przede wszystkim wyjaśnienia oskarżonego P. R., zeznania pokrzywdzonych M. S., K. M. i J. S. oraz zeznania świadków M. R. i P. K., jak również dowody z opinii biegłych, protokołów przeszukania i oględzin.

Przed przystąpieniem do merytorycznej analizy zarzutów apelacji Sąd Okręgowy, będąc związany, wobec wywiedzenia apelacji wyłącznie na korzyść oskarżonego, jedynie kierunkiem środka odwoławczego, z urzędu zauważył, iż Sąd Rejonowy dokonał błędnej kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu w punkcie I zaskarżonego wyroku czynu, przyjmując, że oskarżony miał dopuścić się występku w warunkach multirecydywy, opisanej w art. 64 § 2 k.k. Zarówno opis czynu zawarty w sentencji wyroku, jak i w jego pisemnym uzasadnieniu, nie uzasadniał przyjęcia istnienia tej okoliczności.

Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego, wyrażonym jeszcze pod rządami Kodeksu karnego z 1969 r. „Z treści art. 60 § 2 k.k. [obecnie art. 64§2 k.k.] dotyczącego recydywy specjalnej wielokrotnej, wynika trójstopniowość tej konstrukcji. Stopień pierwszy stanowi skazanie sprawcy za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności i odbycie tej kary w rozmiarze co najmniej 6 miesięcy; stopień drugi to skazanie sprawcy w warunkach recydywy specjalnej zwykłej określonej w art. 60 § 1 k.k. [obecnie art. 64 § 1 k.k.] , a więc skazanie za popełnione w ciągu 5 lat - **po odbyciu kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności** - umyślne przestępstwo podobne do przestępstwa, za które sprawca był już skazany. Natomiast stopień trzeci stanowi skazanie sprawcy za ponowne przestępstwo umyślne przeciwko życiu lub zdrowiu, przestępstwo zgwałcenia, kradzieży z włamaniem lub inne przestępstwo przeciwko mieniu popełnione z użyciem przemocy lub groźbą jej użycia, jeżeli sprawca uprzednio skazany w warunkach art. 60 § 1 k.k. [obecnie art. 64 § 1 k.k.] dopuścił się tego przestępstwa w ciągu 5 lat po odbyciu w całości lub w części ostatniej kary, odbywając łącznie w ramach poprzednich skazań co najmniej rok kary pozbawienia wolności.” (z uzasadnienia uchwały SN z dnia 25.04.1996 r. I KZP 3/96 OSNKW 1996 nr 5-6 poz. 23) Oznacza to, że w zawartym w części dyspozytywnej opisie czynu muszą być wyszczególnione wszystkie powyższe stopnie konstrukcji prawnej multirecydywy – czyli skazanie, uzasadniające przyjęcie recydywy specjalnej podstawowej, opisanej w art. 64 § 1 k.k. (na co wskazuje już treść art. 64 § 2 k.k. in principio „jeżeli sprawca uprzednio skazany w warunkach określonych w §1”), a następnie kolejnego skazania w warunkach opisanych w art. 64 § 2 k.k., to znaczy łącznego odbycia w ramach dwóch poprzednich skazań kary co najmniej roku pozbawienia wolności, w tym co najmniej sześciu miesięcy oraz dopuszczenia się zarzucanego czynu w okresie pięciu lat po odbyciu w całości lub w części ostatniej kary. Zaskarżony wyrok wskazuje natomiast, że oskarżony P. R. odbył karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia

wolności orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 22 maja 2007r., II K 124/07, w okresie od 4 września 2008 r. do 13 stycznia 2012 r., zaś z treści wyroku Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 23 stycznia 2009 r., sygn. akt II K 263/08, wynika, że oskarżony dopuścił się przestępstwa stypizowanego w art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. w dniu 8 sierpnia 2008 r. – zatem przed odbyciem orzeczonej wobec niego poprzednio kary łącznej pozbawienia wolności. Takie przytoczenie okresu odbywania kary łącznej pozbawienia wolności, zważywszy na kierunek złożonego środka odwoławczego, uniemożliwiało przypisanie oskarżonemu działania w warunkach opisanych w art. 64 § 2 k.k. Samo powołanie, iż poprzednie skazanie nastąpiło „przed upływem pięciu lat od odbycia tej kary”, nie było wystarczające, albowiem powyższej okoliczności, Sąd karny nie może domniemywać, ale obowiązany jest poczynić w stosunku do niej własne ustalenia faktyczne (art. 4 k.p.k.), analizując stosunek czasowy czynu stanowiącego przedmiot postępowania do poprzednich skazań oskarżonego oraz odbytych przez niego kar. Również w pisemnym uzasadnieniu skarżonego orzeczenia Sąd Rejonowy poprzestał na powtórzeniu opisanej wyżej okoliczności. Oznacza to, że Sąd meriti nie poczynił ustaleń faktycznych wystarczających do przypisania oskarżonemu popełnienia czynu w warunkach recydywy specjalnej wielokrotnej, o której mowa w art. 64 § 2 k.k., ale odnoszących się wyłącznie do recydywy specjalnej podstawowej, o której mowa w art. 64 § 1 k.k. Z tych względów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że przyjął, iż oskarżony przypisanego mu czynu dopuścił się będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 23 stycznia 2009 r., sygn. akt II K 263/08, za czyn z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, objętą karą łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 13 stycznia 2012 r. do 13 listopada 2012 r., i czyn ten zakwalifikował z art. 280 § 1 k.k., art. 275 § 1 k.k., art. 278 § 1 i 5 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., zaś za podstawę wymiaru kary przyjął przepisy art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k.

Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do dalszej ingerencji w treść zaskarżonego wyroku. Nie był w szczególności uzasadniony zarzut pozbawienia oskarżonego prawa do obrony poprzez nieustanowienie obrońcy z urzędu. W sprawie niniejszej nie zachodził żaden z przypadków obligatoryjnej obrony formalnej wynikający z przepisów art. 79 k.p.k. i art. 80 k.p.k. Należy zauważyć, że pierwszy wniosek oskarżonego złożony w postępowaniu międzyinstancyjnym (zawarty w apelacji z dnia 12 kwietnia 2013 r.) oparty był na innych przesłankach, niż kolejny wniosek z dnia 3 lipca 2013 r. W pierwszym z nich oskarżony wniósł o przydzielenie mu obrońcy z urzędu, albowiem nie był w stanie się bronić „ze względów psychicznych” (k. 225). Sąd Rejonowy trafnie zidentyfikował przesłanki wniosku jako opisane w art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. i rozpoznał wniosek oskarżonego pod tym właśnie kątem, dochodząc do słusznej konkluzji, iż nie istniała potrzeba udziału w sprawie obrońcy z urzędu, albowiem nie zachodziła w sprawie uzasadniona wątpliwość co do poczytalności oskarżonego. Sąd Okręgowy wskazuje ponadto, że w niniejszej sprawie nie zachodziły inne okoliczności utrudniające obronę - w toku procesu oskarżony wykazywał umiejętność dbałości o swoje sprawy, samodzielnie formułował pisma procesowe oraz wnioski i oświadczenia na rozprawie. W tej sytuacji wyznaczenie oskarżonemu obrońcy z urzędu mogło nastąpić jedynie w warunkach art. 78 § 1 k.p.k. i było uzależnione od wykazania przez oskarżonego, że nie był w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny. P. R. był natomiast w stanie świadomie wyrazić swoją wolę skorzystania z tzw. prawa ubogich, co zresztą ostatecznie uczynił, zaś Sąd Rejonowy w imieniu oskarżonego uczynić tego nie był władny. Treść art. 78 § 1 k.p.k. wymaga bowiem wyraźnego żądania ustanowienia obrońcy na tej podstawie. Tym samym w postępowaniu w I instancji oskarżony nie był pozbawiony możliwości obrony.

P. R. zarzucił także, że wymierzona mu kara jest rażąco surowa. Sąd Okręgowy podkreśla, iż zarzut rażącej niewspółmierności kary w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k. może uzasadniać tylko taka różnica w ocenie wymiaru kary, która jest natury zasadniczej, tzn. jest niewspółmierna w stopniu nie dającym się zaakceptować. W ocenie Sądu Okręgowego, zmiana podstawy prawnej skazania nie wpływa na prawidłowo oceniony przez Sąd Rejonowy stopień społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonemu czynu w takim stopniu, by uzasadniała wymierzenie oskarżonemu kary łagodniejszej.

Oczywistym jest, iż cele prewencji indywidualnej - wychowawcze i zapobiegawcze - które kara ma osiągnąć w stosunku do oskarżonego mają zwykle prymat przed innymi, zwłaszcza negatywną prewencją generalną polegającą na wymierzaniu nadmiernie surowych sankcji. Sankcja sprawiedliwa nie powinna bowiem wykraczać poza rzeczywistość

potrzebę, właściwa reakcja karna to reakcja celowa, uwzględniająca wszystkie elementy decydujące o jej rodzaju i wymiarze, sprawiedliwa i akceptowana społecznie. W ocenie Sądu Okręgowego orzeczona wobec oskarżonego P. R. kara została ukształtowana w sposób wyważony, a przy jej wymiarze Sąd Rejonowy uwzględnił wszelkie dyrektywy, o jakich mowa w art. 53 k.k. Sąd I instancji przeanalizował i prawidłowo wyeksponował wszystkie istotne okoliczności wpływające na wymiar kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec oskarżonego determinujące ocenę w zakresie stopnia winy, jak i stopnia szkodliwości społecznej czynu przypisanego oskarżonemu, tj. w zakresie pierwszego z przypisanych czynów - rodzaj i charakter naruszonego dobra, działanie w zamiarze bezpośrednim, w sposób zaplanowany, biorąc pod uwagę uprzednią karalność oskarżonego i fakt, że przemoc zastosowana wobec słabszego pokrzywdzonego charakteryzowała się intensywnością, natomiast w zakresie drugiego z przypisanych czynów – dodatkowo biorąc pod uwagę wartość przedmiotów przestępstwa. Tym samym wymierzone w pierwszej instancji kary jednostkowe: 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, jak również kara łączna 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, są karami współmiernymi do prawidłowo ocenionych stopnia społecznej szkodliwości czynu i zawinienia oskarżonego. Trafne – w świetle okoliczności sprawy uzasadnione – było również orzeczenie wobec oskarżonego środków karnych opisanych w pkt IV – VIII części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku.

Tak ukształtowane orzeczenie o karze spełni swoje cele zapobiegawcze oraz wychowawcze w stosunku do oskarżonego, jak też cele w zakresie prewencji ogólnej. Podkreślenia wymaga, że oskarżony sam wnioskował o wymierzenie mu kary w takim właśnie wymiarze, zaś wyrok w niniejszej sprawie został wydany w trybie określonym w art. 387 § 2 k.p.k.

Sąd Okręgowy nie stwierdził ponadto, aby wyrok Sądu Rejonowego dotknięty był uchybieniami procesowymi wskazanymi w art. 439 k.p.k., które Sąd Odwoławczy winien brać pod uwagę z urzędu niezależnie od granic zaskarżenia oraz podniesionych zarzutów. Oceniając wyrok Sądu I instancji nie znalazł również podstaw do jego uchylenia lub dalszej zmiany ze względu na rażącą niesprawiedliwość określoną w art. 440 k.p.k. Wobec tego w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok – jako trafny i prawidłowy – został utrzymany w mocy (art. 437 § 1 k.p.k.).

Ponieważ oskarżony w postępowaniu odwoławczym korzystał z pomocy obrońcy z urzędu, Sąd Okręgowy na podstawie art. 29 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze w zw. z § 14 ust. 2 pkt 4 i § 2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adv. Ł. J. kwotę 516,60 zł w tym 96,60 zł podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Jednocześnie Sąd Okręgowy na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa, jako że sytuacja majątkowa oskarżonego od czasu orzekani w I instancji nie uległa zmianie,